Voedselbos het Landje

Tussen de Ringweg A10 ter hoogte van Schellingwoude aan de ene kant en tuinpark Tuinwijck aan de andere kant ligt een groot stuk drassig veengrond. Door menig tuinder wordt dit stuk grond steevast 'het Landje' genoemd. De gemeente is de eigenaar van het stuk grond en is verantwoordelijk voor het onderhoud. De begroeiing bestaat uit zo'n 20 grote bomen, zoals de algemene treurwilgen maar ook de zeldzamere Japanse Els. De ondergroei wordt momenteel gedomineerd door riet, gras, brandnetel, braam en berenklauw.

Zo begon het

Voor de commissie duurzaamheid is één van de doelen om te kijken naar mogelijkheden om Tuinwijck aantrekkelijker te maken voor anderen dan de tuinders zelf. Daarnaast proberen we Tuinwijck ecologisch gezonder te maken. De laatste jaren is er in toenemende mate aandacht in de media voor een duurzame manier van tuinieren in de vorm van voedselbossen. Deze populaire innovatieve manier van tuinieren, afkomstig uit de permacultuur, leek ons de uitgelezen mogelijkheid te bieden om bovenstaande doelen te integreren. Temeer daar er er een gigantisch stuk onbenut land naast Tuinwijck ligt, met legio mogelijkheden tot ontwikkeling. Toen de groenvisie 2020-2050 van de Gemeente Amsterdam vorig jaar uitkwam, waarin Amsterdamse volkstuinparken de duimschroeven werden aangedraaid met een flink eisenpakket wat betreft openstelling van het park voor andere Amsterdammers dan de tuinders, werd ontwikkeling van het Landje des te aantrekkelijker. We hopen middels ontwikkeling van het Landje, de druk op het tuinpark te kunnen verminderen.

Ontwerp

Als hobbytuinders met een bovengemiddelde interesse in voedselbossen en enige, bescheiden ervaring in het zelf experimenteren hiermee op eigen tuin, vonden we onszelf niet voldoende capabel om zelf een voedselbosontwerp te maken. We hebben contact opgenomen met Jelle Fekkes van Landscape Foodscape (www.landscapefoodscape.nl), een ervaren voedselbosbouwer en agroforestry expert. Na het bekijken en in kaart brengen van het Landje kwam hij tot de conclusie dat het hoge waterpeil, in combinatie met de veengrond, het laten groeien van de gebruikelijke gewassen van een voedselbos zal bemoeilijken. Aannemelijk is dat dit gebied van oorsprong, vele jaren terug, een moeras-of broekbos is geweest. Besloten is daarom om te gaan werken met het idee van een zogenaamd *voedselbroekbos**. Hierbij zal er in de aanplanting rekening gehouden worden met hoge grondwaterstanden en de mogelijkheden tot waterbuffering. Ecologisch bijzonder interessant omdat voedselbossen veelal op droge gronden worden gerealiseerd. Om dit gebied in zijn natuurlijke habitat te bewaren en te ondersteunen kiezen wij er voor om niet de grond te gaan vervangen maar om juist de natuur haar intelligente oplossingen zelf te laten kiezen.

**Een broekbos is een permanent nat en af en toe plaatselijk overstroomd bos. Deze natte bossen komen wereldwijd voor. Broekbossen zijn in natte beekdalen en langs laag- en hoogvenen te vinden. Sinds de tweede helft van de 20e eeuw zijn er in Nederland veel broekbossen verdwenen (wikipedia.nl).*

De planten

Om van een door riet en gras gedomineerd stuk grond te komen tot een bos, is er veel plantgoed nodig. Er zijn pioniers nodig die zorgen voor een verandering in de bodemstructuur, biomassa kunnen leveren en kunnen concurreren met het riet. Daarnaast zijn er natuurlijk ook eetbare planten nodig en bomen waar eetbare vruchten op kunnen worden geënt. Middels een aanvraag bij Meer Bomen Nu, een onderdeel van de duurzaamheid bevorderende stichting Urgenda, hebben we een hoop bomen gratis kunnen ontvangen. Met volgepropte auto's werden er de afgelopen periode honderden jonge boompjes opgehaald die nuttig kunnen zijn voor het voedselbos. Bij onvoldoende handen om alles al te kunnen planten, staat het merendeel nog ingekuild op het landje. De eerste stappen zijn nu gezet met het markeren van een pad door het plaatsen van wilgen en perenbomen. De komende tijd zal het voedselbroekbos steeds meer een geraamte gaan krijgen, vanuit waar verder ingevuld kan worden. Met medewerking van Jelle Fekkes zijn we tot een basisontwerp gekomen waar we dit jaar al goed mee vooruit kunnen. Bij de gemeente zal een subsidie-aanvraag worden ingediend om ons te ondersteunen bij het realiseren van de plannen.

Vrijwilligers gezocht

In pre-coronatijden was het idee om mensen uit de buurt uit te nodigen om te helpen met het aanleggen van het voedselbos. Helaas is dat momenteel haast niet mogelijk, aangezien Tuinwijck geen bijeenkomsten mag organiseren. Het helpen met voedselbos zal daarom moeten gebeuren met kleine groepjes mensen die al met elkaar in 'een bubbel' zitten. Er is genoeg werk te doen. Zoals het helpen bij het aanleggen van een pad, verzamelen van materialen, het planten van bomen en struiken, vormen van terpen o.a. Wij zouden tuinders willen vragen om mee te doen, maar ook aspirant leden willen we uitnodigen. Eigenlijk is iedereen welkom. Zodat we al vanaf het begin van deze spannende reis samen werken met mensen van binnen en van buiten ons Tuinwijck.

Deze eerste tijd zullen wij er bij zijn omdat we het ontwerp nog op touw willen zetten en onze hulp nodig is. We zullen data plannen en aan jullie doorgeven. Door je via een e-mail naar duurzaamtuinwijck@gmail.com aan te melden voor een datum dat je zou willen komen, kunnen we de organisatie voor deze bijeenkomsten centraal houden en ervoor zorgen dat we altijd corona proof bezig zijn.

Het bekendste voedselbos van Nederland: Voedselbos Ketelbroek.